

Igast puust peab oskama teha noole

Head kuulajad!

Eesti riigi 103. eluaasta hetked on möödunud nii, nagu keegi seda veel aasta tagasi ei oleks ette kujutanud. Aastakümneid toiminud süsteem oli ühe õhtuga segi paisatud, kui riigis kuulutati välja eriolukord. Algul näis, et saabunud on naljakas aeg, kus varem kohustuslik oli ühtäkki keelatud. Üsna pea aga jõudis kohale teadmine, et käes on hoopis sünged ajad ning see aitas hinnata varasemate aegade väärtust. Nii nagu ka kõlavad Artur Alliksaare tuntud luuleread: „Ei ole süngeid, ei naljakaid aegu. / Võrdsed on hetked, kõik nad on praegu,“ ei saa me käimasolevast hetkest mööda vaadata. Selles hetkes tuleb elada. Sellest hetkest tuleb välja pigistada kõik, mis võimalik.

Igast puust peab oskama teha noole – nii ütles Georg Meri oma pojale Lennartile, kui 41. aastal kisti pere tükkideks ja viidi mitmes jaos Siberisse. Kuigi samastada juuniküüditamist leebe haigusega on ütle mata vale – higi, vere ja pisarate hulgad on sedavõrd erinevad, on siiski just tolles deviisis peidus võti, kuidas tulla hetkes toime. Kuidas minna edasi, kui maailm pole enam see, mis ta oli eile.

103 aastat tagasi oskasid meie esivanemad teha noolt kättejuhtuvast. Selle noole nimeks sai Eesti Vabariik. Meie eelkäijad ei löönud õigel hetkel kõhklema. Tol hetkel ei mõelnud nad isekalt ainult enese paremale käekäigule. Nad tegid seda tulevaste põlvete hüvanguks, Lydia Koidula luuleridade vaimus: „Mitte meie oma tasu / ärgu sõlmigu meid nüüd / isamaa, kuid s i n u kasu / olgu meie elu püüd!“.

Niisamuti peame ka meie oskama oma noolt teha. Ei, mitte endale. Eestile. Tulevastele põlvedele. Kuid head noolt ei saa teha üksi. Ainult üheskoos. Igaihe pingutus loeb. Koos tuleb välja mõelda, milline on see õige nool,

mille tegemise poole püüelda. Tuleb meeles pidada, et nüüdsel ajal on õigel ja valel vahet tegemine raskem kui kunagi varem.

Oma noolt ei saa teha, kui kulgeme lihtsalt olude tuule määramatus suunas. Selle tuulega tuleb osata toime tulla. Tuleb leida õige suund mitmete valede seast ja panna purje abil tuul meid sellesse õigesse suunda viima. Ja kui tuuled pöörduvad ootamatult ebasoodsaks, tuleb kähku masti pöörata, mitte aga jääda ootama, et tuul endisest suunast hakkaks puhuma.

Head kuulajad! Mõelgem, mis on need nooled, mille üle tunnevad meie järeltulijad uhkust vabariigi 203. aastapäeval. Mõelgem, kuidas nende noolte tegemises kaasa lüüa, kuidas kasutada ära puud, mis meile on antud.

Kindel on, et alanud on uued ajad Eesti jaoks. Uued ajad, mis nõuavad uutmoodi lähenemist; ajad, mis muutuvad hoomamatu kiirusega; ajad, kus tõe ja vale vahe on ähmane. Kohandumine on ainus võimalus selle kiirusega toime tulla. Ainult kainelt kaalutledes saab tõmmata selge piiri õige ja vale vahele. Ainult koostöö viib edasi. Kõigega on võimalik toime tulla, kõike saab enda kasuks pöörata, kõige kiuste. See, millised on tulevad ajad, on meie, ja ainult meie endi kätes, just nii nagu kirjutab ka Henrik Visnapuu väga mõjusate ridadega: „Me tõuseme kõige kiuste, / seesugused oleme küll. / Meil vahest on halla hiustes, / kuid päikesepaiste üll.“

Helgeid hetki Eestile!

Mattias Kerge

12.M